

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 4 grudnia 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.53.2023.ADZ

Pani
Urszula Skąła
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Złotoryi

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 27-29 listopada 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotoryi zwanym dalej „GOPS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 27 listopada 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Urszula Skąła powołana na stanowisko Kierownika GOPS w Złotoryi, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 20 grudnia 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotoryi w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 10, 11, 12, 14, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),

- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotorzy na podstawie Zarządzeń Wójta Gminy Złotorzyja o nr 0151/56/07 z dnia 31 października 2007 r., nr 0050.19.2023 z dnia 1 marca 2023 r. wydaje decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, począwszy od 1.11.2023 r. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Gmina Wiejska Złotorzyja prowadzi 1 mieszkanie chronione wspomagane dla 1 osoby mieszczące się w miejscowości Nowa Ziemia 1/1, 59-540 Świerzawa. Niniejszy lokal mieszkalny o powierzchni użytkowej 23,02 m² został przekazany z mieszkaniowego zasobu Gminy Złotorzyja przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Złotorzy. Umowa w przedmiotowym zakresie została zawarta z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Złotorzy w dniu 20.11.2020 r. i obowiązuje od 1.12.2020 r. do 30.11.2025 r.

Ustalono, że Gmina Złotorzyja na dzień kontroli nie prowadziła mieszkań wspomaganych ani treningowych. Podmioty prowadzące mieszkania chronione są obowiązane do przekształcenia tych mieszkań w mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw. Kierownik w trakcie kontroli zadeklarował, iż Ośrodek podejmie działania w kierunku utworzenia mieszkania treningowego lub wspomagane w ustawowym terminie.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 6, 7, 8, 9 i 15 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach/nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej, ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym oraz rodzinnych domów pomocy. Osoby z terenu Gminy Złotoryja wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do placówek odpowiedniego typu, zlokalizowanych najbliżej miejsca ich zamieszkania.

Gmina Złotoryja nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 3, 3a, 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki, opracowywania i realizacji projektów socjalnych oraz przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy

społecznej, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie, w miejsce projektów socjalnych podejmowano liczne działania środowiskowe inicjowane przez pracowników socjalnych, natomiast w przypadku realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej Gmina podejmie stosowne działania w tym zakresie.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadanie wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 ustawy, dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 5, 7 i 8 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8)

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik GOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Zadanie z zakresu prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w okresie objętym kontrolą nie było realizowane. Potrzeby w tym zakresie będą zabezpieczane przez Powiatowy Środowiskowy Dom

Samopomocy w Złotorzy prowadzony przez Fundację Ekonomii Społecznej PROM, ul. Wojska Polskiego 50, 59-500 Złotorzyja.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotorzy koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Kierownik GOPS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Jednakże osobom zgłaszającym się do Ośrodka udzielano informacji o sposobie ich wytaczania (art. 110 ust. 5 ustawy).

W okresie objętym kontrolą GOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. W przypadku osób korzystających z pomocy społecznej posiadających orzeczenia na czas określony, pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej udzielali informacji o konieczności złożenia wniosku do powiatowego zespołu ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności, dostarczali potrzebne druki, pomagali w kompletowaniu wymaganych dokumentów. Osoby borykające się z chorobą informowano o możliwości ubiegania się o orzeczenia wydane przez odpowiednie organy.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotorzy składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik GOPS spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS, do których podstawowych obowiązków należało świadczenie pracy socjalnej, lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki. W aktach osobowych pracowników socjalnych znajdowały się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz zakresy uprawnień i obowiązków.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Złotorzy zamieszkałą przez 6 884 osoby, w tym 497 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 27.11.2023 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotorzy na dzień kontroli zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych świadczących

pracę socjalną, lub przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotorzy na dzień kontroli spełniał wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania z pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- pomoc w formie posiłku przyznanego doraźnie na czas nie dłuższy niż 2 miesiące,
- pomoc w formie posiłku dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnej,
- pomoc w formie zasiłku okresowego,
- pomoc w formie zasiłku stałego wraz ze składkami.

Ponadto ustalono, że Kierownik oraz Specjalista pracy socjalnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotorzy posiadali upoważnienia wydane przez Wójta Gminy Złotorzy do prowadzenia postępowań, w tym do wydawania decyzji administracyjnych, w sprawach jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł, o którym mowa w art. 31 ust. 1 specustawy.

W kontrolowanej jednostce w trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień ani nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, w związku z tym nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Złotoryja
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmat
Ewelina Zygmat